

**Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr VIII / 45 / 2011
Rady Miejskiej w Prabutach
z dnia 29 czerwca 2011 roku**

Plan Odnowy Miejscowości Górowychy

**Województwo Pomorskie
Powiat Kwidzyński
Gmina Prabuty
Miejscowość Górowychy**

Spis Treści:

1. Charakterystyka miejscowości	3
2. Rys historyczny.....	5
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	6
4. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu	7
5. Analiza SWOT (Górowychy).....	7
6. Opis przedsięwzięcia.....	8
7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną wraz z harmonogramem ich wdrażania.....	12

1. Charakterystyka miejscowości

Górowychy to wieś sołecka położona w północnej części gminy, na północ od Prabut, na terenie falistym, z nielicznymi oczkami wodnymi. Ulokowana na wysokim brzegu rozciągającego się od południowego wschodu jeziora Dzierzgoń. Teren od zachodu i północnego wschodu nie zalesiony. Wieś oddalona o ok. 1,5 km od szosy Prabuty- Mikołajki Pomorskie. i o ok. 5,0 km od Prabut. W odległości 1 km na północny wschód, nad brzegiem jeziora Dzierzgoń leży druga miejscowość sołectwa Górowychy Małe. Sołectwo obecnie liczy 146 osób, w tym, Górowychy 117 mieszkańców, Górowychy Małe 29 mieszkańców. Górowychy obecnie zamieszkuje 136 mieszkańców.

We wsi znajduje się sklep spożywczo-przemysłowy, świetlica i trzy gospodarstwa agroturystyczne.

Bardzo bliskie sąsiedztwo jeziora sprawia, że wieś staje się turystycznym ośrodkiem. Wokół jeziora biegną ścieżki rowerowe umożliwiające turystom poznawanie terenu naszej gminy (m.in. szlak niebieski o długości 22,9 km.).

Wieś poprzez swoją atrakcyjną turystycznie lokalizację cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród turystów oraz ludzi, szukających miejsca wypoczynku i osiedlenia się. Nad jeziorem Dzierzgoń powstało wiele całorocznych i sezonowych domów letniskowych, będących w większości własnością mieszkańców sąsiednich miast, przez co wieś przejmuje funkcję letniskową.

Położenie Górowych w gminie Prabuty

2. Rys historyczny

Pierwsza wzmianka o terenach Górowych (bona Algaudas) zamieszkanym przez Prusów pochodzi z 1260 roku. W 1303 roku wymieniono Prusów z nazwiska. Zamieszkiwali tu: Algande, Bundo, Sarchz i Stanko. W dokumencie z 1388 odnotowano transakcję kupna majątku od Prusa Buntobe przez bp Mikołaja.

Po sekularyzacji Górowychy przejmuje w 1527 roku Hans Queiss, brat pierwszego luterańskiego bp Erharda. W owym czasie mieszkali tu prawie wyłącznie ewangelicy.

W czasie najazdu Szwedów w latach dwudziestych XVII wieku poczyniono na tym terenie znaczne szkody.

W wyniku nadania elektora Jerzego Wilhelma z 1630 roku Górowychy liczące 17 łanów stały się wsią należącą do Prabut z określonymi szczegółowo należnymi opłatami i świadczeniami rocznymi. Jedynie 2 łany sołtysa były zwolnione z opłat. W tym czasie istniała we wsi karczma.

Prabuty dzięki reformom regulacyjnym, w 1826 roku na nowo ustaliły z chłopami wysokość czynszu.

W roku 1864 na 129 osób 12 było katolikami, a 117 ewangelikami. W tym czasie obszar wsi wynosił 1277 morgi. W latach 1885–1905 powierzchnia wsi wzrosła z 326 hektarów do 562,9 ha. Wieś posiadała szkołę jednoklasową.

W 1923 roku Górowychy zostały zelektryfikowane. W 1933 roku zaś wybudowano dwukilometrowy odcinek drogi łączący wieś z drogą do Prabut.

Rok 1928, to rok połączenia Górowych z Górowychami Małymi i Antoninem w jedną gminę liczącą w 1943 roku 300 mieszkańców w 50 gospodarstwach domowych, mającą łącznie 767 ha ziemi. Obecnie powierzchnia Górowych wynosi 264,13 ha a Górowych Małych 212,81 ha ziemi.

W 1943 roku Rosjanie po wkroczeniu do Górowych spalili tu szkołę i wiele gospodarstw.

Przed 1945 rokiem gospodę wiejską, nazywaną Kasyno, prowadziła rodzina o polskim nazwisku Szukowski. W tym czasie wieś miała 11 dużych zagród chłopskich. We wsi mieszkali też rzemieślnicy. Kilka domów należało do robotników

rolnych. Do wsi należało kilka gospodarstw położonych wśród pól (wybudowania), na północ od wsi. Na południowy zachód od wsi znajdował się cmentarz. Nie był to jednak cmentarz wsi Górowychy, lecz osady i folwarku Popówko (dawn. niem. Popowken).

Zmiana dotychczasowej nazwy Sonnenberg in Westpr. (dawn. pow. suski) na Górowychy ustalona została Rozporządzeniem Ministrów: Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 1 lipca 1947r. (Monitor Polski Nr 111, poz. 719).

Od 1945 do 1972 roku działała tu szkoła, a jej kierownikami byli: Eugeniusz Wierzbowski i Stefan Wisiński.

W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa elbląskiego.

Sołtysami byli: Stefan Kot, Czesław Wąsik, Adam Drzażdżewski, Bogumił Czarnecki.

Ludność sołectwa Górowych wynosiła: 1864 r.-210 osób, 1885 r. - 222, 1910 r.-289, 1933 r. - 279, 2000 r. - 145, 207 r. - 140. Obecnie w Górowychach zamieszkuje 146 osób, w tym 29 w Górowychach Małych.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

W sołectwie Górowychy znajduje się:

- sklep spożywczo-przemysłowy prowadzony przez osobę fizyczną,
- świetlica wiejska;
- teren obok świetlicy wiejskiej wykorzystywany jako boisko sportowe i plac zabaw dla dzieci
- figurki Matki Boskiej
- jezioro Dzierzgoń wraz z kąpieliskami
- ścieżki rowerowe (m.in. szlak niebieski o długości 22, 9 km)biegnąca przez wieś w kierunku północnym i dalej wokół jeziora Dzierzgoń
- trzy gospodarstwa agroturystyczne
- wiele całorocznych i sezonowych domów letniskowych, będących w większości własnością mieszkańców sąsiednich miast.

4. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu

W Górowychach obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne jest centrum wsi, w którym zlokalizowany jest sklep i świetlica wiejska wymagająca remontu i doposażenia a teren przy niej wymaga zagospodarowania. Świetlica wiejska stanowi bardzo ważne miejsce integracji społecznej mieszkańców Górowych. W bezpośrednim sąsiedztwie funkcjonuje boisko sportowe, którego urządzenie zachęci młodzież i dzieci do uprawiania sportu.

Drugim miejscem spotkań mieszkańców zwłaszcza w okresie letnim jest plaża nad jeziorem Dzierzgoń. Plaża to kąpielisko o naturalnie ukształtowanym terenie. Niestety całkowicie brak zagospodarowania, urządzenia i wyposażenia.

5. Analiza SWOT (Górowychy).

Silne strony	Słabe strony
● Plaża nad j. Dzierzgoń; ● atrakcyjne tereny rekreacyjne położone w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora lub jego okolicy; ● brak w pobliżu jeziora przemysłu degradującego środowisko; cisza i spokój; ● znaczące walory krajobrazowe; ● gospodarstwa agroturystyczne; ● silne więzi mieszkańców (imprezy okazjonalne, plenerowe, festyny); ● wysoki poziom zwodociągowania i ztelefonizowania wsi; ● zainteresowanie mieszkańców rozwojem infrastruktury technicznej; ● potencjał społeczny mogący służyć aktywizacji społecznej i integracji mieszkańców; ● zwiększająca się wiedza informatyczna; ● zaangażowanie młodzieży sprawami wsi; ● ładna estetyka wsi ● dobry stan dróg dojazdowych	● brak zagospodarowania terenu, urządzenia i wyposażenia na plaży wiejskiej przy jeziorze Dzierzgoń; ● świetlica - miejsca spotkań mieszkańców wymaga remontu nowego systemu grzewczego (kominek lub inne ogrzewanie) wykonania łazienki i szamba; ● brak zagospodarowania terenu i doposażenia boiska sportowego ● brak chodnika we wsi i parkingu - co powoduje zagrożenie dla ruchu pieszych; ● brak szkoły na terenie wsi; ● brak motywacji do większego zdobywania wykształcenia ● brak dobrego połączenia komunikacyjnego dla osób niezmechanizowanych;
Szanse	Zagrożenia
● możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne na rozwój społeczno-ekonomiczny wsi; ● zwiększający się stopień komputeryzacji,	● migracja zarobkowa mieszkańców wsi, rozszerzenie rynku pracy w związku z uczestnictwem Polski w UE;

• oraz możliwość dostępu do internetu; • rosnące zapotrzebowanie na inwestycje infrastrukturalne; • rozwój tendencji do budowania gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwie; • rosnąca aktywność turystyczna oraz wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką; • możliwość uzyskania dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków; • współpraca z organizacjami pozarządowymi; • tereny, które nadają się do zagospodarowania turystycznego. • Osiedlanie się ludzi szukających ciszy i spokoju	• niskie kwalifikacje osób bezrobotnych, szczególnie z terenów wiejskich; • duże problemy ze zmianą mentalności osób bezrobotnych z terenów wiejskich; • wolno powstająca infrastruktura techniczna; • brak dobrego połączenia komunikacyjnego dla osób niezmechanizowanych; • spadająca dochodowość gospodarstw rolnych.
--	---

6. Opis przedsięwzięcia

Sołectwo Górowychy zdecydowało, że najważniejszym celem do zrealizowania jest integracja społeczna mieszkańców, budowana wokół odnowy wartości społecznych. Mieszkańcy chcą osiągnąć ten cel poprzez remont i doposażenie świetlicy wiejskiej, a także poprzez zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy, na części którego urządzono plac zabaw dla dzieci i boisko sportowe, które wymaga wyposażenia w sprzęt i urządzenia sportowe. Mieszkańcy uznają za konieczne wykonanie chodnika we wsi i parkingu, co zwiększy bezpieczeństwo dla ruchu pieszych. Świetlica stanowi bardzo ważne miejsce integracji społecznej mieszkańców Górowych. Od kilku lat zauważa się ożywienie mieszkańców, następuje znaczna poprawa estetyzacji wsi, budynki są odremontowane, wzrasta integracja społeczna mieszkańców. Młodzi mieszkańcy podejmują pracę w zakładach na terenie Kwidzyna i chcą poprawiać wizerunek wsi. Posiadają potencjał, pomysły i potrzeby organizowania imprez kulturalno- rekreacyjnych. W tym zakresie zamierzają ściśle współpracować z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Kultury w Prabutach. Wyremontowana i doposażona świetlica służyć będzie wszystkim mieszkańcom wsi przez cały rok. Pozwoli rozwijać umiejętności, ukierunkowywać zainteresowania i miło organizować wolny czas. Zakres rzeczowy obejmować będzie: wygospodarowanie i urządzenie pomieszczenia na łazienkę w

świetlicy, wykonanie szamba, zmianę systemu ogrzewania pomieszczenia sali głównej świetlicy, urządzenie i doposażenie pomieszczenia socjalno – kuchennego w świetlicy oraz malowanie wewnętrzne po zakończeniu remontu. Zostanie wykonane zagospodarowanie terenu wokół świetlicy a teren na którym znajduje się plac zabaw dla dzieci i boisko sportowe zostanie uporządkowany i wyposażony w dodatkowy sprzęt i urządzenia sportowe (ławko-stoły, bramki, piłki , siatki).

Ułożenie chodnika we wsi w znacznym stopniu zwiększy bezpieczeństwo dla ruchu pieszych, ponieważ wzdłuż wsi przebiega szosa, która jest jedynym dojazdem do Górowych Małych i wszystkich domków letniskowych nad jeziorem Dzierzgoń.

Istniejące kąpielisko na jeziorze Dzierzgoń (dojazd: droga po prawej stronie za figurką) wymaga oczyszczenia z zarośli, uporządkowania i zagospodarowania plaży. Planowane jest również odnowienie figurki Matki Boskiej w Górowych Małych.

Świetlica wiejska w Górowychach

Figurka Matki Boskiej w Górowychach Małych

Plaża nad Jeziorem Dzierzgoń

7. Opis planowanych zadań inwestycyjnych oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną wraz z harmonogramem ich wdrażania.

Planowane zadania inwestycyjne oraz przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną	Cel	Zakres/opis zadania	Harmonogram realizacji	Kwota oraz źródła jej uzyskania
Remont świetlicy wiejskiej i zagospodarowanie terenu wokół budynku	Rozwój społeczny mieszkańców	- wykonanie ogrzewania kominkowego w sali głównej świetlicy; - wykonanie łazienki i szamba; - malowanie wewnętrzne ścian; - zagospodarowanie terenu (stoły i ławko-stoły, ułożenie chodnika z kostki betonowej „polbruk”, nasadzenie drzew i krzewów ozdobnych);.	2011-2017	20 tys. zł (środki własne, dofinansowanie ze środków unijnych)
Doposażenie świetlicy wiejskiej	Poprawa funkcjonalności świetlicy i pomieszczenia socjalno-kuchennego	- Zakup kuchenki gazowej lub elektrycznej - zakup mikrofalówki - zakup stolików i krzeseł - zakup sprzętu grającego (wieża i głośniki) - zakup telewizora - zakup sprzętu sportowego „mini atlas”	2011- 2016	12 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych-dotacje z funduszy unijnych i innych)
Modernizacja plaży i kąpieliska, mającego charakter otwarty dla mieszkańców i turystów	Tworzenie warunków do rozwoju do rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku	- Oczyszczenie przybrzeżnej z wody różnej roślinności - zagospodarowanie terenu (miejsce na ognisko) - wykonanie pomostu drewnianego	2017	20 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych-dotacje z funduszy unijnych i innych)
Estetyzacja wsi	Kształtowanie wizerunku wsi, promocja wsi	Organizacja konkursu na najbardziej zadbane gospodarstwo we wsi	2012-2017	1 tys. zł (środki własne)
Organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych i okolicznościowych	Rozwój sportu, rekreacji i turystyki, integracja społeczności lokalnej	- Współpraca z Miejską Halą Sportową w Prabutach – organizacja konkursów i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży - Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Prabutach – organizacja Dnia Kobiet, festynów dla mieszkańców, organizacja dożynek sołeckich	Corocznie	1 tys. zł (fundusz sołecki)

Utrzymanie placu zabaw dla dzieci i urządzenie boiska sportowego	Poprawa infrastruktury, integracja społeczności lokalnej oraz szerzenie kultury fizycznej	• Uporządkowanie terenu boiska, przygotowanie odpowiedniej płyty boiska • wyposażenie w bramki do piłki nożnej • zakup sprzętu sportowego • zakup piłek do gry oraz siatek	2017	5 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych-dotacje z funduszy unijnych i innych)
Odnowienie figurki Matki Boskiej w Górowych Małych	Poprawa infrastruktury	• Oczyszczenie figurki ze starej farby i nalotów • pomalowanie	2017	2 tys. zł (finansowanie ze środków zewnętrznych-dotacje z funduszy unijnych i innych)